

XXIX
мeндународeн
фeстивaл
«Mартeнски
музикaлни
дни»

ПОГЛЕД КЪМ ГОЛЕМИТЕ СТОИНОСТИ В ИЗКУСТВОТО

Ярко, въздействащо и трайно — така бихме могли да характеризираме артистичното присъствие на Софийската филхармония, под диригентството на Емил Табаков, на тазгодишния фестивал „Мартенски музикални дни“. И този път прогнозите за истинско музикално пиршество, които концертната програма и авторитетът на първокласния ни оркестър обещаваха, се потвърдиха в голяма степен. Със своето професионално майсторство и престиж софийските филхармониисти, като че ли по традиция очертаха един от фестивалните върхове.

Немалък дял за този успех имаше и подборът на програмата, съчетаваща творческия риск на познати и популярни в концертната практика творби, като симфоничната сюита „Шехеразада“ от Римски-Корсаков, Концерта за пиано и оркестър от Григ, Празнична увертюра от Веселин Стоянов и на сложни, елитарни композиции — като Първа симфония на Малер. Такъв род репертоарно програмиране е убедително доказателство за широкия интерпретаторски кръгозор на оркестъра и същевременно сериозен на заявка за професионалността „може“ и на състава, и на диригента. Не става въпрос само за широкия спектър от технически и изразни възможности на оркестровия апарат, доказани нееднократно и

у нас, и на световните концертни подиуми. Тези качества по време на двата концерта на Софийската филхармония, както и някои интонационни несполуки, останаха на втори план във възприятието. Музикалното действие в представените произведения увеличава и завладяваха с усещането за непосредствено и спонтанно развиващ се във времето процес. Емоционалната и смисловата стойност на интерпретацията водеше към други категории, към други измерения — към търсенето и отстояването на свободно намерена творческа позиция. От тази позиция бе изведена драматургията и на крупните симфонични произведения — симфонията на Малер и симфоничната сюита „Шехеразада“, и на двата романтични инструментални концерта — клавирият концерт на Григ и цуглуковия на Дворжак, и на увертюрата от Веселин Стоянов.

Безспорен акцент в представянето на Софийската филхармония беше изпълнението на Първа симфония на Малер. В тази сложна и многопланова творба драматургическата линия бе осмислена и реализирана цялостно и мащабно, със забележителна гъвкавост и пластичност. Емоционалната амплитуда на интерпретацията се движеше в полярни граници — от скритата вътрешна експресия в пър

вата част до грандиозните експресионистични „взривове“ във финала, от състоянията на философски размисъл до откритата гротеска — като своеобразно потвърждение на Малеровите думи, че да напишеш симфония — това означава да съградиш цял един свят. Чрез искрящата жизненост на втората част бе осъществен ярък драматургически контраст с трагическите образи в следващите две части. Кульминация в развитието на драматургическото действие бе финалът на симфонията,

в който острият начунен рисунък на гротесковите епизоди още повече усилил трагизма на Малеровата идея, превърна я във философско обобщение с голям емоционален обхват.

Музикалната реализация на симфоничната сюита „Шехеразада“ сякаш „отприщи“ колористичните възможности на оркестъра. Тук сончната оркестрова палитра блесна с цялото си великолепиe, свежо обогатена и с красивите соли на кларнетиста Петко Радев, на флейтистката Лидия Ошав

кови, на валдхорниста Стефан Кънчев. Приказно-поетичната картина бе допълнена и със завладяващата оркестрова „тръпка“ в жанровите епизоди.

Двете солистични извия — на пианистката Юлиана Маркова и концерта от Григ и на цигуларката Евгения — Мария Попова в концерта от Дворжак, имаха свое място в програмата. И все пак пред почитанията натежават повече към интерпретаторската версия на концерта от Григ. Тя владееше слушателите с

развълнувания си романтичен тон, с открития си патос, който нито за миг не изгуби хубоко дожествената си мяра. В банната част пианистката успя да постигне истинско многообразие от цветовете и тембри, от светлосенки и нюанси. А неудържимото вътрешно движение на финала не носеше и следа от виртуозно увлечение. Оркестровият съпровод плавно и логично следваше соловата партия и в същото време носеше своя нетрадиционна силно раздвижена линия. Немалка бе заслугата на диригента Емил Табаков, който в безсловесния диалог с оркестъра „палеше“ с оригиналното, с необичайното, с дълбокото в самата си същност музикантско мислене.

Изпълнението на увертюрата от Веселин Стоянов бе не само още едно потвърждение на широките стилни параметри на състава, но и емоционален израз на отношение към родната ни музикална култура.

В две поредни концертни вечери софийските филхармониисти възлуваха фестивалната публика с интерпретаторското си майсторство. И все пак, нека отдадем дължимото предимство на първата вечер, с интерпретацията на симфонията от Малер и концерта от Григ, в която слушателите имаха възможността да усетят вкуса на големите стойности в изкуството.

Росица НИКОЛОВА